

INTERVIEW PIANIST KASPER SCHONEWILLE

In spoor van Mendelssohn naar het Schotse landschap

Pianist Kasper Schonewille (30) is idolaat van de Duitse componist Felix Mendelssohn. Om zijn idool nog beter te leren kennen, heeft Schonewille dezelfde Schotse reis gemaakt als Mendelssohn in 1829. „En op de plekken waar hij toen landschapstekeningen heeft gemaakt, heb ik dat ook gedaan. Daar heb ik zelfs speciaal tekenles voor genomen.”

UBACHSBERG
DOOR IVAR HOEKSTRA

Iedereen heeft wel een idool of ooit gehad. Maar waar het dan vaak blijft bij posters aan de tienerkamerwand en later de biografeën van je held in je boekenkast, daar gaat de in Ubachsberg opgegroeide Kasper Schonewille nog een stuk verder. De pianist is zo onder de indruk van Felix Mendelssohn dat hij de Schotse reis kopieert die het toen twintig jaar oude Duitse wonderkind in 1829 ondernam. Niet alleen omdat die reis Mendelssohn inspireerde tot zijn meesterwerken de *Schotse symfonie* en de *Hebriden-overture* maar ook om de tekeningen die de componist daar maakte van het Schotse landschap. Want hij kon ook fantastisch aquarellen en tekenen. Voor ik naar Schotland ben gegaan, heb ik tekenlessen genomen en op de plekken waar Mendelssohn tekeningen maakte heb ik dat ook gedaan. Gelukkig bleken veel van die plekken in tweehonderd jaar weinig veranderd. Hooguit bleek het aantal struiken en bomen wat vermeerderd.”

Begrijpen
De reis leverde Schonewille nog meer inzicht in zijn idool op. „Ik kan nu zijn *Schotse symfonie* en de *Hebriden-overture* beter begrijpen, dat zijn best complexe en vreemde stukken als je ze voor het eerst hoort, bijna impressionistisch. Nu ik zelf in dat rui- ge, prachtige Schotse landschap ben geweest en de inspiratiebron achter de muziek heb ervaren, kan ik de werken veel beter duiden. De tekeningen dienden voor Mendelssohn als herinnering. Het was lastig voor hem om in Duitsland terug te keren naar de Schotse sferen. Het komt vaker voor dat mensen met een groot talent voor het ene vak, ook vaak in andere disciplines kunnen excelleren. Ik verbaasde mij erover hoe snel ik vorderingen maakte in de tekenkunst.”

Barbaarser
Omdat Mendelssohn in zijn schetsboeken exact uit de doeken deed welke plekken hij in Schotland aandeed, kon Schonewille, samen met zijn vriendin, het spoor nauwkeurig volgen. „Het was haast ontroerend om dezelfde sfeer op te snuiven als Mendelssohn destijds. Inclusief het typische Schotse weer. Al waren de reisomstandigheden voor de Duitser veel barbaarser, in 1829 was reizen door Schotland geen pretje. Hij heeft het in zijn reisverslagen over dagenlang in open koetsen zitten waarin de regen de reizigers onarmhartig geselde. En in de herbergen waar hij sliep, liep het water zo zijn kamer binnen. Hij kreeg daar slechte klompen en whiskey was vaak de enige drank voorhanden. Zelfs een nacht in een kajuit zonder eten of bed bleef hem niet bespaard. Maar al die ontberingen deden niets af aan de mystiek van het land, hij vond de reis fantastisch.”

“Ik denk nu zelfs dat ik Felix mag zeggen, Felix mijn vriend.”

Pianist Kasper Schonewille

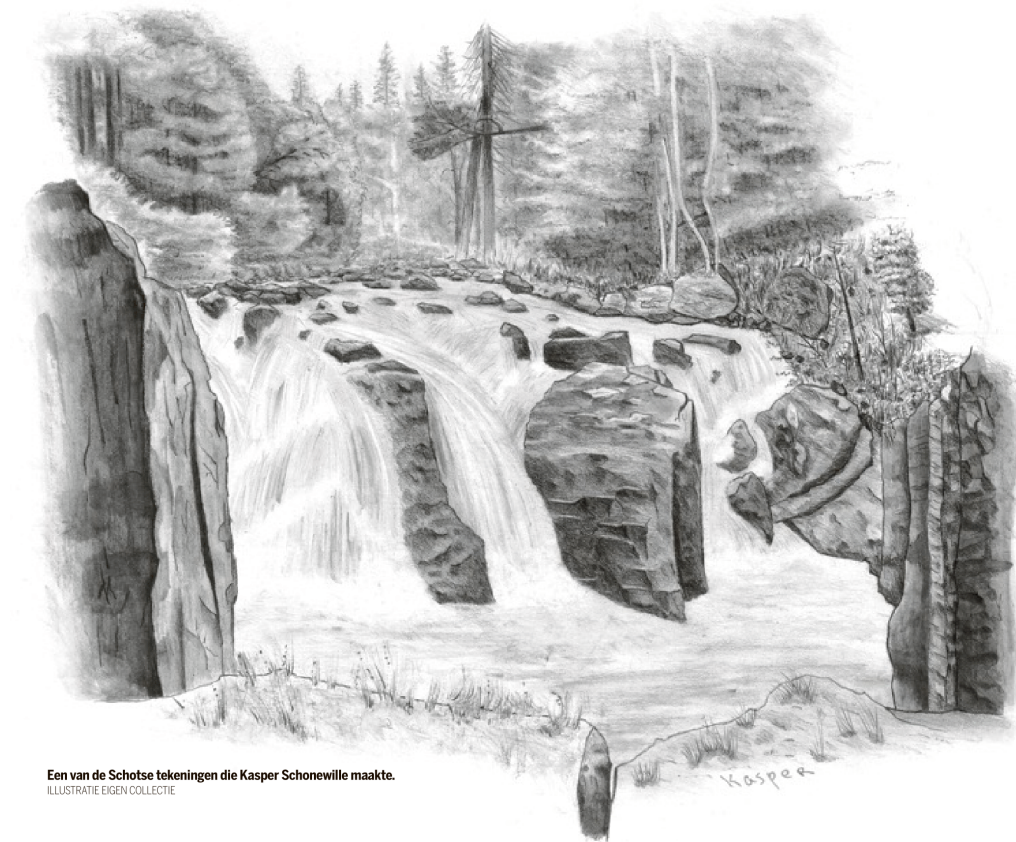
Een van de Schotse tekeningen die Kasper Schonewille maakte.
ILLUSTRATIE EIGEN COLLECTIE

Voor Mendelssohn waren de verhalen over Schotland van de in die dagen befaamde Schotse schrijver en dichter Sir Walter Scott grotendeels reden om naar het land af te reizen. „Die verhalen spraken de romantici in Mendelssohn heel erg aan. Hij wilde Scott ook ontmoeten en dat is hem ook gelukt. Hij werd echter zeer teleurgesteld doordat Scott heel weinig tijd voor hem vrijmaakte.” Opvallend: tijdens zijn reis in de voetsporen van zijn idool is de Limburger de naam van de componist/schilder Mendelssohn geen een keer tegengekomen. Alsof er nooit een Duits wonderkind door de Schotse heuvels is getrokken. „Je zag wel heel vaak de schilder William Turner terugkomen of Walter Scott, maar geen woord over Mendelssohn, terwijl die toch prachtige tekeningen heeft gemaakt van het Schotse landschap. Het zal ook wel met wat chauvinisme te maken hebben dat ze liever hun eigen hebben voor het voetlicht halen.”

Mozart
Voor Schonewille is het geen discussie, voor hem is Mendelssohn vergelijkbaar met Mozart, het Oostenrijkse wonderkind. „Met het verschil dat Mendelssohn op nog jongere leeftijd diepgang

aan zijn werk wist te geven. Dat lukte Mozart pas op latere leeftijd.” Door zijn Joodse afkomst in een tijd waarin het antisemitisme in Europa hardnekkig aanwezig was, bleek het voor Mendelssohn lastig om breed geliefd te worden. „Al werd hij ook toen al gezien als een genie.” Een genie dat geen lang leven was beschoren. „Hij stierf op zijn 38ste aan een hersenbloeding. Toen was hij al compleet overwerkt en zwaar aangeslagen door de dood van zijn geliefde zus Fanny die een paar maanden voor hem al was overleden, ook aan een hersenbloeding.” Wat Mendelssohn achterliet, is voor veel jonge musici nog altijd een bron van inspiratie. Voor Schonewille heeft dat geleid tot een in het Amsterdamse concertgebouw opgenomen cd-album dat 19 januari in het Parkstad Limburg Theater in Heerlen wordt gepresenteerd. Een cd met boekje met daarin de Schotse tekeningen van Mendelssohn én die van Schonewille. „Door mijn reis naar Schotland ben ik nog dichterbij tot hem gekomen. Ik denk nu zelfs dat ik Felix mag zeggen, Felix mijn vriend.”

REAGEREN?
ivar.hoekstra@delimburger.nl

Documentaire bij L1 over de bijzondere reis

Afgezien van de cd die 19 januari wordt gepresenteerd, komt L1 met een documentaire over de bijzondere reis van Schonewille naar Schotland: 'Kasper en Felix'. „Kasper was ooit te gast in ons Cultuurcafé en toen maakte hij al indruk op mij door zijn jeugdige elan en gedrevenheid”, zegt documentairemaker Wouter Nelissen van L1. „Toen ik hoorde over Kaspers reis naar Schotland en het feit dat hij zelfs tekenlessen had genomen om dezelfde landschapstekeningen te maken als zijn idool Felix Mendelssohn, dacht ik meteen aan een documentaire. Omdat er zoveel dingen samenkomen: de liefde voor muziek, de liefde voor tekenen en dat opgehangen aan een bijzondere reis waarin iemand de voetsporen volgt van zijn idool tweehonderd jaar geleden.”

De documentaire is van zaterdag 14 januari tot vrijdag 20 januari op diverse tijdstippen te zien bij L1 (zaterdag 14 januari om 11.55 uur voor het eerst en vrijdag 20 januari om 15.40 voor het laatst). De documentaire is van zaterdag 14 januari tot vrijdag 20 januari op diverse tijdstippen te zien bij L1 (zaterdag 14 januari om 11.55 uur voor het eerst en vrijdag 20 januari om 15.40 voor het laatst). De documentaire is van zaterdag 14 januari tot vrijdag 20 januari op diverse tijdstippen te zien bij L1 (zaterdag 14 januari om 11.55 uur voor het eerst en vrijdag 20 januari om 15.40 voor het laatst).

Pianist Kasper Schonewille in actie. FOTO EIGEN COLLECTIE

eigen weg kiest. „Optreden op 's werelds grootste concertpodia is niet voor iedereen weggelegd, het is als afgestudeerd conservatoriumstudent heel lastig daartussen te komen. Vaak zie je dat men dan kiest voor een baan als muziekdocent. Kasper heeft een andere manier gevonden om zich te onderscheiden. Door te spelen én te tekenen in dit

geval. Zijn toewijding is bewonderenswaardig, hoe hij zich helemaal op Mendelssohn heeft gestort, dat vind ik razend knap en heel bijzonder.”

FILMKAARTJES

Bioscoopbezoek neemt toe, maar is nog niet als vanouds

AMSTERDAM
DOOR MARCO WEIJERS

Vorig jaar kochten 25 miljoen mensen een filmkaartje, een stijging van 75 procent vergeleken met 2021. Dat blijkt uit cijfers die de bioscoopbranche gisteren bekendmaakte

Terug op het niveau van voor de coronapandemie is het aantal bezoekers echter nog niet: dat getal ligt gemiddeld 32 procent lager dan in de drie jaar die aan corona vooraf gingen. Ron Sterk, vicevoorzitter van de Nederlandse Vereniging van Bioscopen en Filmtheaters (NVBF), is naar eigen zeggen 'voorzichtig optimistisch'. „Toch ging het herstel dat vorig jaar is ingezet niet zonder horten of stoten. We begonnen 2022 met een lockdown en toen de bioscopen op 26 januari hun deuren weer mochten openen, merkten we dat naar de film gaan niet direct bovenaan het prioriteitenlijstje van potentiële bezoekers stond.”

Belangrijker

„Familiebezoek, het aanhalen van andere sociale contacten en samen uit eten gaan was voor veel mensen net wat belangrijker”, legt Sterk uit. „Gelukkig wisten ze daarna de bioscoop wel weer te vinden. Onder meer dankzij grote publiekstrek- kers als *Spider-Man: No way home* en *Top Gun: Maverick*. Al stokte de bezoekersstroom na de zomer even- tens door de schaarse aanbod van grote films uit Amerika. Veel stu- dio's durfden het risico nog niet aan. Dit jaar is dat anders, verwachten we.”

In 2021 kostte een bioscoopkaartje gemiddeld 10,01 euro, bijna een euro (10,7 procent) meer dan het jaar daarvoor. In 2022 kwam daar 33 cent bij (3,3 procent), zodat bezoek- ers nu gemiddeld 10,34 euro moe- ten neertellen voor een paar uur plezier in het donker. „Vanwege de verplichte beperkingen van de zaal- bezetting tijdens corona, hebben bioscopen de prijzen in 2021 flink

verhoogd”, aldus NVBF-bestuur- der Sterk. „Afgelopen jaar is dat min of meer rechtgetrokken, door- dat de prijzen minder zijn gestegen dan het inflatiecijfer.”

De bioscooprecette profiteerde van de verhoogde ticketprijzen en kwam met 258 miljoen euro in 2022 'slechts' 20 procent lager uit in ver- gelijking met de drie jaar voor de co- ronapandemie.

Vorig jaar werden er 84 Nederlan- se films uitgebracht, waarvan *Soof3* de meeste bezoekers trok. Daarte- genover stonden 34 Britse titels en 142 films uit andere Europese lan- den. Amerika was goed voor 116 films en de rest van de wereld (93 titels) bracht het totaal op 468 bio- scopofilms. *Good luck to you, Leo Grande*, waarin een weduwe (Emma Thompson) haar seksleven wakker schudt door een veel jonger gigolo (Daryl McCormack) in te hu- ren, was vorig jaar de grootste hit in de filmtheaters.

Met een groot aantal potentiële kaskrakers in het vooruitzicht, ver- wachten de Filmdistributeurs Ne- derland (FDN) en de uitbaters van bioscopen en filmtheaters (NVBF) dat het herstel van het aantal bezoek- ers dit jaar doorzet. Ron Sterk: „Mede door *Avatar: The way of wa- ter* zijn we 2023 goed begonnen. Tom Cruise was vorig jaar met *Top Gun: Maverick* de held van de bio- scopkassa en komt dit jaar met een nieuwe *Mission: Impossible*. Dat wordt vast ook een klapper.”

Moois

„Maar staat nog veel meer moois op stapel”, vervolgt Sterk, die ook als algemeen directeur van bioscoop- keten Vue een goed overzicht heeft. Van *The Super Mario movie* tot Dis- ney's live-action versie van *The little mermaid* en van Spielbergs *The Fa- bulous* en Nolans *Oppenheimer* tot *Barbie*. Naast een Nederlandse mis- daadthriller als *Klem* en de oorlogs- film *Omgevallen helden*. We zien vooral dat het aanbod dit jaar heel breed is en divers”, stelt hij vast. „Dat is goed nieuws: voor onze bran- che én voor de bioscoopbezoeker.”

'Soof 3' met Lies Visschedijk trok vorig jaar van alle 84 Nederlandse films de meeste bezoekers naar de bioscoop. FOTO DUTCH FILMWORKS